

Verslag 46ste vergadering van het Codex Comité voor Voedsel additieven (CCFA)

Algemeen

Van 17 tot en met 21 maart 2014 vond het 46ste Codex Comité voor Voedseladditieven (CCFA) plaats in Hong Kong (China). Aan de vergadering hebben delegaties uit 50 Codex landen, de Europese Unie en vertegenwoordigers uit 33 internationale organisaties, FAO en WHO deel genomen. De voorzitter van de vergadering was Prof. Dr. Junshi Chen, van de "China National center for Food Safety Risk assessment (CFSA)" van het ministerie van Volksgezondheid. Voor Nederland waren het Ministerie van VWS en het RIVM aanwezig. Beiden woonden ook de *physical working group* bijeenkomst bij, die voorafging aan de CCFA op 14 en 15 maart.

Het welkomstwoord werd gedaan door Dr. Xiaohong Chen, vice-minister, *National Health and Family Planning Commission*. In zijn openingstoespraak ging Dr. Chen met name in op het streven van China om in 2015 geïntegreerde Food Safety Systemen operationeel te hebben en dat Codex Standaarden daarbij de basis vormen.

Dr. Wing-man Ko, minister voor *Health and Food, Food and Health Bureau*, Hong Kong, benadrukte het belang van Codex Standaarden voor de handhaving van de voedselveiligheid in Hong Kong en dan met name bij de import van voeding.

De sfeer tijdens de vergadering was erg goed, vooral ook binnen de EU groep. Door de goede samenwerking tussen de lidstaten onderling en met de Europese Commissie en het Raadssecretariaat slaagde de EU er in gunstige resultaten te boeken op belangrijke punten in de agenda.

Pre-session werkgroep over de GFSa

Voorafgaand aan de CCFA is op 14 en 15 maart in een werkgroep, onder het voorzitterschap van de delegatie van de Verenigde Staten en op basis van het document opgesteld door de elektronische werkgroep onderhandeld over aanbevelingen voor de *General Standard for Food Additives* (GFSa). Dit ter voorbereiding op de betreffende agendapunten van het plenaire CCFA comité zelf. De aanbevelingen kunnen zijn: opname in de lijst, onderbreken van de werkzaamheden, het intrekken van de werkzaamheden of correctie van de gegevens van de voedseladditieven. De werkgroep heeft aanbevelingen gedaan voor 700 toepassingen (550 met de aanbeveling voor adoptie en 159 met de aanbeveling voor intrekken) van additieven met de functie "zuurteregelaar" en "emulgator, stabilisator en verdikkingsmiddel". Vanwege gebrek tijdgebrek kon niet het hele document van de elektronische werkgroep worden doorgenomen. Daarom zijn er geen aanbevelingen gedaan m.b.t. nisine en voedselbereidingen (net als vorig jaar), vleesbereidingen, de herziening van bepaalde additievtoepassingen en voorstellen voor nieuwe additievtoepassingen. Ondanks deze beperking betekenen de gedane aanbevelingen een goede stap voorwaarts in de totstandkoming van de GSFA.

De door de werkgroep gedane aanbevelingen werden tijdens de plenaire CCFA vergadering aangenomen.

Vergadering CCFA

Hoogtepunten

Onderlinge afstemming van de toelatingen van additieven in productstandaarden en relevante toepassingen in de GSFA.

Zowel productstandaarden als de GSFA hadden tot nu toe eigen voorzieningen voor het gebruik van additieven. Dit leidde regelmatig tot ongewenste verschillen tussen beiden standaarden wat zorgde voor onduidelijkheid. In een werkgroep ter plaatse is onder leiding van Australië hard gewerkt om de toelatingen van additieven in vijf vleesstandaarden in lijn te brengen met de GSFA.

Hierbij werd dankbaar gebruik gemaakt van de vorig jaar ontwikkelde beslisboom (met kleine aanpassingen) en de principes die het uitgangspunt vormen bij de onderlinge afstemming. Doel van deze exercitie is uiteindelijk om toelatingen van additieven uit de productstandaarden op te nemen in de GFSA waarna de productstandaarden alleen nog maar verwijzen naar de GSFA en dus niet meer zelf additieven bevatten. De plenaire vergadering ging er mee akkoord om de gewijzigde vleesstandaarden en de gewijzigde GFSA voor adoptie voor te dragen aan het 37e Comité.

Voetnoot 161

Voor de toelating en gebruik van additieven in de GFSA moet worden voldaan aan de voorwaarden van hoofdstuk 3.2 van de preambule. Deze voorwaarden zijn: het additief biedt voordelen, er is een technologische noodzaak die niet op een andere aanvaardbare manier kan worden bereikt, geen misleiding van de consument en het additief is veilig in het gebruik. Wanneer aan deze voorwaarden is voldaan wordt het additief/toepassing opgenomen in de GFSA. In de GFSA wordt bij een additief en de categorieën waar dat additief mag worden gebruikt met Notes (voetnoten) aangegeven wat de uitzonderingen, beperkingen en nadere verklaringen voor het gebruik van dat additief zijn. Een van deze Notes is Note 161.

Note 161 stelt: *Subject to national legislation of the importing country aimed, in particular, at consistency with Section 3.2 of the Preamble.* Wanneer dus aan een of meerdere van de voorwaarden van de preambule niet is voldaan heeft een lid (in dit geval de EU) met die Note het recht om te eisen dat geïmporteerde voedingsmiddelen met die zoet- of kleurstoffen voldoen aan de nationale norm van dat lid en dat producten met grotere hoeveelheden niet worden toegelaten. Sinds 3 jaar wil met name de USA af van het gebruik van deze Note omdat, zo wordt gesteld, het ingaat tegen de bedoeling van de GFSA om wereldwijd geaccepteerde standaarden te ontwikkelen. De EU is het daar wel mee eens maar kan alleen akkoord gaan als bij de toelating wordt voldaan aan de voorwaarden uit de preambule wat tot dusverre regelmatig niet werd gedaan. Dit agendapunt is de afgelopen jaren een zeer beladen onderwerp geweest tijdens de vergaderingen. Nadat een elektronische werkgroep van NL en Zuid-Afrika er niet in was geslaagd een opening te creëren, lukte het Australië wel een weg vooruit te vinden. Hierdoor heeft de EU, na intensieve onderhandelingen "achter de schermen" met de VS, in 2013 voorgesteld om het compilatie document zoetstoffen (*acesulfame potassium, aspartam, aspartame acesulfame salt*) dat door de elektronische werkgroep onder leiding van Zuid-Afrika was opgesteld, als beginexercitie te nemen om het gebruik van de Note 161 te beoordelen. Ook werd voorgesteld om te onderzoeken of alternatieve Notes gevonden zouden kunnen worden. Een elektronische werkgroep onder leiding van het VK heeft deze exercitie in 2013 uitgevoerd. Het VK presenteerde de resultaten tijdens de pre-session werkgroep van de GFSA.

Door een zogenaamde alternatieve Note x te ontwikkelen zou het mogelijk zijn om een belangrijk deel van de problemen op te lossen terwijl toch de voor de EU belangrijke beperkingen van het gebruik (voldoen aan de preambule) in stand zouden blijven. Met deze nieuwe Note zou dan significante vooruitgang kunnen worden geboekt bij de toepassingen voor zoetstoffen in de GSFA. Dit is gunstig voor de CCFA maar ook voor het bedrijfsleven.

Na deze exercitie kan dan worden gekeken naar Notes voor de overblijvende toepassingen. Punt van discussie was wel de inhoud van de Note. Sommige leden wilden een Note die alleen voor *energy reduced* en *no added sugar* zou gelden, anderen wilden een Note *to replace sugar wholly or partly or no added sugar*. Na een korte discussie over deze twee mogelijkheden werd *energy reduced* en *no added sugar* voorgedragen aan de plenaire vergadering voor verdere ontwikkeling. Daar werd na een eveneens korte discussie door de voorzitter geconcludeerd dat *energy reduced* en *no added sugar* niet automatisch betekende dat dit voor alle zoetstoffentoe toepassingen zou moeten gelden maar dat, zoals het VK had gezegd, met deze oplossing wel significante vooruitgang zou worden geboekt. Dit werd door de plenaire vergadering geaccepteerd. Het werken aan deze optie zal worden gedaan in een hiervoor op te stellen elektronische werkgroep voorgezeten door (opnieuw) het VK. De delegatie van de VS heeft aangeboden om assistent voorzitter te zijn in de elektronische werkgroep, en heeft nadrukkelijk aangegeven dat dit geen co-voorzitter functie omvat, gezien de gevoeligheid van de discussie rondom Note 161.

Additieven in voedseladditieven

Tijdens de 45e CCFA zijn in de discussie rondom de specificaties voor de identificatie en zuiverheid van voedseladditieven, als resultaat van de 76ste vergadering van de JECFA, vragen gesteld over één van de specificaties m.b.t. secundaire additieven. Hierover heeft de EU een voorbehoud gemaakt aangezien de specificatie gerelateerd is aan de betreffende bereiding en niet aan de stof zelf die als additief wordt gebruikt. Dit sloot aan bij een wat meer principiële punt om eerst te beslissen hoe om te gaan met additieven in voedseladditieven en onder welke voorwaarden deze zouden moeten worden gebruikt. De EU heeft in een elektronische werkgroep een discussiestuk opgesteld over additieven in additieven. Tijdens de discussie bleek dat er verschillend werd gedacht over wat nu precies een secundair additief is. Ook waren er delegaties die zich afvroegen wat de impact zou zijn als secundaire additieven als nieuw werk door de CCFA zouden worden aangenomen. Na enige discussie stelde de voorzitter voor om het huidige document door een volgende elektronische werkgroep te laten verbeteren. Daarbij moet dan worden gekeken naar een definitie voor secundaire additieven en worden onderzocht of er mogelijk potentiële inconsistenties zitten in de huidige handelwijze van de CCFA m.b.t. secundaire additieven.

Herziening van de Richtlijn voor de Eenvoudige Evaluatie van de Inname van Voedingsadditieven

De Richtlijn is een document dat met name zeer geschikt is voor leden die alleen beperkte middelen en beperkte data hebben en dus niet in staat zijn een uitgebreid onderzoek te doen om vast te stellen wat de dieetblootstelling is op nationaal niveau. Een elektronische werkgroep onder leiding van Brazilië heeft het document herzien. In de discussie werd overeengekomen om een eenvoudige bepaling van de voedselconsumptie van 'liefhebbers' in een bepaalde categorie toe te voegen maar het (behoudens kleine wijzigingen) verder daarbij te laten. Dit omdat het met de beperkte informatie niet mogelijk is om bijvoorbeeld blootstellingen van bepaalde groepen kinderen gedetailleerd vast te stellen. Het comité besloot daarna het document de stappenprocedure in te laten gaan.

JECFA herbeoordeling van additieven

De delegatie van Canada gepresenteerde het resultaat van de discussie in elektronische werkgroep over de identificatie van additieven die voor herbeoordeling door JECFA in aanmerking komen. Samenvattend was de conclusie dat een systematische herbeoordeling van alle additieven veel te belastend zou zijn voor de al geringe capaciteit van JECFA en dat een aantal van de risicobeoordelingen uit het verleden nu niet meer voldoen aan de huidige wetenschappelijk standaarden. Daarop werd voorgesteld om een klein deel van de JECFA capaciteit te gebruiken voor de herbeoordeling van door de CCFA geprioriteerde additieven en werd met nadruk gesteld dat de beschikbaarheid van data een vereiste is om überhaupt een additief te kunnen herbeoordelen. Het comité besloot om als proef de kleuren uit de prioriteringsoefening van de 45e CCFA te gebruiken als voorbeeld en deze op te nemen in de prioriteitenlijst van de 47e Werkgroep voor prioriteiten. Het Codex Secretariaat zal daarvoor een circular letter rondsturen met het verzoek om in informatie over de beschikbaarheid van data. Op basis van de resultaten zal dan tijdens de 47e CCFA besloten worden of kleuren kunnen worden herbeoordeeld.

In sessie werkgroepen

Tijdens dit comité waren er 3 zogenoemde "in sessie werkgroepen", die zijn gehouden in de middag- en ochtend (pauzes) van het comité. Deze werkgroepen gingen over:

- 1) aannname en/of herziening van de ML's van voedseladditieven en hulpstoffen in bestaande Codex standaarden (voorgezeten door Australië)
- 2) het *International numbering system* (INS) (voorgezeten door Iran)
- 3) de lijst van prioritaire (nieuwe) voedseladditieven voor een risicobeoordeling door de JECFA (voorgezeten door Canada)

De voorstellen van de alle 3 werkgroepen zijn plenair aangenomen.

Tijdens de werkgroep onder 3) zijn de additieven die vorig jaar niet zijn beoordeeld door JECFA dit jaar als hoog prioritair aangenomen.

Elektronische werkgroepen

Tijdens dit comité zijn er elektronische werkgroepen voor de volgende onderwerpen ingesteld:

- Het uitlijnen van de standaarden voor bouillons en consommés, chocola en kokos producten, onder leiding van Australië;
- GFSA (gevolgd door de fysieke werkgroep GFSA voorafgaande aan het CCFA in 2014), onder leiding van de VS;
- Prioritering van kleurstoffen voor herbeoordeling door de JECFA, onder leiding van Canada;
- Voetnoot 161, onder leiding van VK met VS als "assistent van de voorzitter";
- INS, onder leiding van Iran;
- Verzamelen van informatie over feitelijke gebruikshoeveelheden in toelatingen uit Annex 6 van CRD 2 en aanbevelingen op case by case basis bij wijn, onder leiding van Frankrijk;
- Verdere aanpassing van de structuur van voedselcategorie 01: Gebruik van voedseladditieven voor verschillende categorieën melk en melkproducten onder leiding van Nieuw Zeeland.

Volgende vergadering

De CCFA vergadering in 2015 vindt plaats van 23 t/m 27 maart 2015. De exacte locatie zal later bekend worden gemaakt op de website van de Codex Alimentarius.